

Duurzaam beheer bomen buiten het bos met nieuw PEFC-certificaat

‘Certificaat is noodzaak om stadshout in circulaire keten te brengen’

Wereldwijd zijn er twee internationale keurmerken die duurzaam bosbeheer aantoonbaar en transparant maken: FSC en PEFC. Beide hebben hetzelfde doel: bossen in stand houden en beschermen tegen verwoesting door duurzaam beheer en gebruik. PEFC komt nu met een nieuw keurmerk: ‘Bomen buiten het bos’ (BBB).

Auteur: Heleen Kommers

Nederland telt meer dan 340 miljoen bomen, waarvan de helft buiten het bos staat. Het hout van deze bomen is op dit moment niet te certificeren, tenminste volgens de nu geldende normen. Jelle de Bijl en Patricia Dolman zijn beiden verbonden aan PEFC Nederland en vertellen er graag meer over. ‘Wat er staat te gebeuren, is echt uniek’, zo begint De Bijl. Hij is afgestudeerd op het gebied van milieuberekeningen en

past die kennis toe in de houtbouw. ‘Naast de certificering voor bomen in het bos is er nu dus ook een certificering voor bomen buiten het bos. De campagne daarvoor gaan we groots uitrollen.’ Dolman heeft een achtergrond in de papier- en kartonindustrie.

Nederlandse primeur

Het internationale kantoor van PEFC beheert een duurzaamheidsmeetlat met meer dan 250 eisen waaraan gecertificeerde bossen moeten voldoen. Denk aan ecologische eisen met betrekking tot de diversiteit van bomen, het onderhoud van een bos en het ecosysteem voor planten en dieren. Haal je bijvoorbeeld een boom weg, dan moet er een nieuwe voor in de plaats komen. ‘Bomen buiten het bos’ is de stedelijke versie van deze internationale standaard. ‘Nederland is het eerste land waar een BBB-certificaat wordt toegekend’, aldus De Bijl. Dat wordt overigens afgegeven door een certificeringsinstantie, niet door PEFC.

Gemeente Zwolle en Landgoed Twickel

De gemeente Zwolle ontvangt het certificaat dit voorjaar; kort daarna wordt de certificering van Landgoed Twickel verwacht. Twickel is een particulier beheerd landgoed van 4.400 hectare, dat bestaat uit bossen, natuurgebieden en landbouwgronden. De Bijl: ‘Het is interessant om te zien welke impact het BBB-certificaat zal hebben op deze twee verschillende settings: een gemeente en een landgoed.’

Hernieuwbare grondstof

‘We hebben als Nederland de doelstelling om volledig circulair te worden. Dat begint natuurlijk bij het zo duurzaam mogelijk inzetten van grondstoffen. Gemeenten moeten zich realiseren dat hun houtafval helemaal geen afval is’, aldus De Bijl. ‘Van het hout dat nu verbrand wordt, kan heel goed OSB-plaatmateriaal gemaakt worden. Of planken. Zo’n klein begin heeft al grote impact’ Ook volgens Kees Weijtmans van boomrooierij Weijtmans is hout een ondergewaardeerde grondstof. ‘Het wordt

ACHTERGROND

Patricia Dolman
PEFC Nederland

Kees Weijtmans
Boomrooierij Weijtmans

Erik Bakker
Gemeente Zwolle

Jelle de Bijl
PEFC Nederland

nu vaak afgevoerd als biomassa om energie mee op te wekken. Dat is middeleeuws denken. Er zijn veel mooiere toepassingen denkbaar.' Dolman wijst er bovendien op dat hout een veelgebruikte hernieuwbare grondstof is: een onuitputtelijke grondstof, waarvan de voorraad in een relatief korte periode kan worden hersteld. 'Dat is ook opgenomen in de standaarden voor duurzaam bosbeheer en voor bomen buiten het bos: wat je oogst, moet je weer terugplanten. Op die manier hebben we een onuitputtelijke bron van hout.'

Eén kuub hout per inwoner per jaar

We vroegen boomrooier Kees Weijtmans om een reactie op het nieuwe 'Bomen buiten het bos'-certificeringssysteem. Weijtmans: 'Iedere boom die we niet certificeren, kunnen we niet duurzaam inzetten. Het alternatief is bomen van ver halen en slechte werkomstandigheden accepteren. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen en meer zelfvoorzienend worden. In Nederland oogsten we jaarlijks 800.000 kuub hout, maar we gebruiken maar liefst één kuub hout per inwoner per jaar.'

Niet duurzaam is *not done* en producten met een internationaal keurmerk zoals PEFC zijn eerder een eis dan een optie. Logisch gevolg: de markt voor duurzaam gecertificeerd hout groeit snel.

Komende EUDR-verordening

Weijtmans wijst ons bovendien op het volgende: 'Eind 2024 gaat de European Union Deforestation free Regulation (EUDR) in. De anti-ontbossingsverordening verbiedt het op de markt brengen van producten die verband houden met ontbossing en bosdegradatie. Met de PEFC-certificering toon je aan dat je hout legaal geoogst is en voldoet je aan de EUDR.'

Lage kosten en eenvoudige procedure

De Bijl: 'Er zijn directe en indirecte kosten verbonden aan het nieuwe certificaat. Enerzijds de afdracht aan PEFC en de jaarlijkse audit door een externe partij. We hebben de afdracht zo laag mogelijk gehouden: een vaste jaarlijkse bijdrage van tien euro plus één euro per vierkante kilometer. Die kosten zijn voor gemeenten en landgoedeigenaren nagenoeg verwaarloos-

'Certificeren noodzaak om stadshout in circulaire keten op te nemen'

Erik Bakker is van de gemeente Zwolle. Zwolle heeft zich als eerste Nederlandse gemeente aangesloten bij het PEFC initiatief 'Bomen buiten het Bos'. Bakker benadrukt vooral het circulaire aspect van het nieuwe certificaat. Van alle bouwmaterialen die we gebruiken moet 80% bio-based worden. Er zijn enorme hoeveelheden hout nodig om dat percentage te halen. De bomen buiten het bos, meer dan de helft van alle bomen in Nederland, zijn heel hard bij nodig om de transitie waar te maken. Stadshout is nog niet populair in de bouwwereld en het is niet vanzelfsprekend om van een bepaald type hout een bulkstroom te organiseren. Daarom wordt het hout vaak heel laagwaardig ingezet. Bijvoorbeeld als energiebron of voor de compostering. Dat is natuurlijk jammer als we ernst willen maken van de maatschappelijke ambitie en om op korte termijn circulair te zijn.

Als we dit stadshout in de circulaire keten willen brengen is het noodzakelijk dat het gecertificeerd is. Al is het alleen maar om het juridisch risico af te dekken. Als je voor een aanbesteding stadshout inbrengt in een bestek dat niet gecertificeerd kan een concurrerende inschrijver hier protest tegen indienen, omdat dit hout feitelijk dezelfde status heeft als 'fout' hout dat uit de bossen van Kongo of Costa Rica komt.' Verder zou het volgens Bakker voor een gemeentelijk boombeheerder relatief eenvoudig zijn om je hierbij aan te sluiten. 'Als je als gemeente inzet op een duurzaamheid boombeheer, klimaatadaptatie en ecologische principes nastreeft. Allemaal onderwerpen waar de meeste gemeentes toch al mee bezig zijn doe je het merendeel al volgens het boekje.'

baar. Bijkomende kosten zijn de uren die een gemeente in het onderhoud steekt. Ook de tijd die je kwijt bent aan de procedure valt alleszins mee. En is die eenmaal opgestart, dan is de rest peanuts. Op de PEFC-website is te lezen wat je moet doen om het certificaat te behalen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!